
Tips en trucs voor biografen

Biopics, biografische films dus, nemen het vaak niet zo nauw met de waarheid. Zo bestaat er een film over de Amerikaanse senator Ted Kennedy, *Chappaquiddick*. Centraal staat het onfortuinlijke auto-ongeluk dat zijn campagnevoerder Mary Jo Kopechne het leven kostte. Volgens de film reageerde Kennedy daarop met de verzuchting: 'I'm not going to be president.' Sowiezo wordt Kennedy in die film neergezet als een weerzinwekkende idioot. Dat citaat is echter uit de duim gezogen en Kennedy was over de hele linie behoorlijk onkreukbaar.

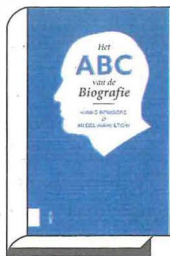
Zelfs wanneer zulke fictieve elementen de verkoop van bioscoopkaartjes opstuwten, dan nog is het schetsen van een apert onjuist beeld van een historische figuur een doodzonde voor een biograaf. Aldus **Hans Renders** en **Nigel Hamilton**. Behalve de Kennedy-kletsboek geven zij nog tientallen voorbeelden van suggestiviteit en onzin in levensverhalen in *Het ABC van de biografie*, dat gelijktijdig is verschenen in het Nederlands en in het Engels. 26 essays met tips en trucs voor biografen, op alfabet gerangschikt. De schrijvers vinden de tijd rijp voor deze handleiding, omdat de biografie als genre zich mag verheugen in een ongekende populariteit, van boek en film tot musical.

Een goede biografie is 'een correctie op de geschiedenis'. Met het verstrijken van de tijd komen meer bronnen beschikbaar, worden meer feiten bekend. Daardoor is het mogelijk scheve beelden recht te trekken, onvolledige verhalen af te maken. Daarbij moet de biograaf uiterst behoedzaam te werk gaan: de schrijvers waarschuwen keer op keer voor de Trump-praktijk waarin waarheid en verzinsel dusdanig door elkaar worden gehusseld dat het lastig kan zijn de kluwen te ontwarren.

De bundel is een beetje een omgevallen boekenkast, met erg veel referenties aan bestaande geschiedenisboeken en biografieën. Dat gaat ten koste van het leesplezier. Bovendien zijn er grote verschillen in de leesbaarheid van de hoofdstukken, waardoor *Het ABC* een wat onevenwichtig geheel is.

De goedgelukte lemma's zijn met veel vaart en humor geschreven. Zoals de 'M' van memoires. Die zijn niet te verwarren met biografieën, omdat mensen er –oncontroleerbaar!– in beschrijven wat zemenen zich te herinneren, terwijl biografen verondersteld worden tot het uiterste te gaan om de enige, historisch juiste toedracht te vinden. Die keurige correctheid moet er niet toe leiden dat biografen al te droogklosterig gaan schrijven, waarschuwen Renders en Hamilton, want anders leest niemand zo'n levensverhaal uit.

Mieke Zijlmans

NON-FICTIE

Hans Renders & Nigel Hamilton

Het ABC van de biografie

Amsterdam University Press;

249 pagina's; € 29,99.